

“Anam şəhid olduğuma inanıb, məni morqda axtarırmış”

Təhmuraz Muradov: “Ermənilər qaçmaq üçün hər saniyəni qənimət bilirdilər”

“Müharibəyə gedəndə, yaralanacağımı, şəhid olacağımı düşünmürdüm. Deyirdim ki, nə yaralana bilərəm, nə də şəhid ola. Fikrimdə ancaq sənə qədər döyüşmək var idi”.

Bu sözləri bizimlə söhbətində ikinci Qarabağ Savaşı iştirakçısı, Azərbaycan Ordusunda döyüş məşininin komandiri olaraq xidmət edən Təhmuraz Muradov bildirdi.

Təhmuraz döyüşün ilk 3 günündə iştirak edir. Ayağından yaralanır və yara ağır olur deyə, döyüşü dayandırmalı olur. Hazırda evdə yarasının sağlmasını, tezlikdə ordu sıralarına qayıtmağı gözləyən döyüş-

müharibə olmalı idi, çünki məsələnin sülhlə həlli mümkünsüz görünürdü. İlk dəfə belə fürsət Aprel döyüşlərində ələ düşmüşdü. Aprel döyüşlərində hər şey yaxşı davam edirdi. Düşməne sarsıdıcı zərbələr endirilirdi. Amma qısa müddət davam etdi, sonra dayandı. Azərbaycan ordusu düşməne öz gücünü göstərmişdi. Mən şəxsən davam etməyini istəyirdim. Çünki Qarabağ problemi üstümüzə yük idi. Ya 2016, ya da 2020-ci il olsun, biz əvvəl-axır bu yükü üstümüzə götürüb alınacağıq gəzməli idik. Növbəti fürsət 2020-də yarandı və biz canla-başla döyüşə qatıldığımız.

mandiriyəm. Maşındakı döyüşçülər iki hissəyə bölündü və piyada döyüşə başladılar. Sürücüm Nəriman Atakişiyev, tuşlayıcı Kərim Musayev və mən maşında qaldıq. Biz onlara atəş etməyə hazırlaşanda, düşmənin BMP2 zirehli texnikası qarşımıza çıxdı. Piyada bölüyünün içinə daxil olub şəxsi həyatı məhv etmək istəyirdi. Həmin vaxt sürücüyə komanda verdim ki, BTR82A-nı düşmənin BMP-sinin üstünə sürsün. Az bir məsafə qalanda, BTR-in lyukundan çıxıb düşmənin BMP-sinin üstündə olanları güllələdim. Bu vaxt zirehli texnikalar bir-birinə girdi. Bizim maşın düşmənin maşınının üstünə çıxdı. Onların hamısını, sürücülərini də güllələdim. Həmin vaxt artıq maşın alışırdı, ona görə məcbur olub maşından düşməli idik. Biz düşən kimi maşınların ikisi də partladı. Meşinin içindən çıxan bir erməni məni çıxarırdı. Yaralı olsam da, onu da güllələdim. Yanıma kömək üçün bir gizir də gəlmişdi, o, şəhid oldu. Sonra sürücümü də vurdular, ağır yaralandı. Mən sürücünü yaralayan erməni də vurdum. Mən çıxarıldığımdan yaralanmışdım, amma sürücüyə 4 güllə dəymişdi. Onu çıxarmağa çalışdım. Həmin vaxt yanıma bir minomyot mərmisi düşdü, amma partlamadı. Tuşlayıcıya heç nə olmamışdı. Səhərdən axşama qədər yaralı vəziyyətdə mühasirədə qaldıq. Yaramızı sarıyıb mühasirədə döyüşə davam edirdik. Elə oldu ki, axşam bizə kömək gəldi və yolumuzu bağlayan düşmənləri ordumuz məhv etdi”.

miz çıxıb. O, həqiqətən şəhid olub. Ona görə, anam şəhid olduğuma inanıb, Tərtərdən Bakıya gedib məni morqda axtarırmış. Deyirmiş ki, heç olmasa, ölüsünü, ya yaralısının xəbərini alım. Ayın 28-i günü telefonda şəkəbə gəldi, tez anamı yığdım ki, yaxşı olduğumu deyim, narahat olmasın. Telefonu açanda, anam sağ olduğuma inanmırdı. Deyirdim ki, narahat olma, mən arxa tərəfdəyəm, düşmənlə yaxında dö-

hasirədə susuz qalanlar var, su aparmalıyıq. Yaralı olanda, ona bir nəfər kömək edirdi, yanında bir nəfər qalırdı, başına 10 nəfər yığıla bilməzdə, vaxt yox idi”.

Döyüşlərlə bağlı ona sual ünvanlayanlar çoxdur. T.Muradov deyir ki, döyüş yoldaşlarının göstərdiyi qəhrəmanlıqları hər kəsə danışır: “Yaşca məndən çox gənc döyüşçülərimiz var idi, onlara görə narahat olurdum. Deyirdim ki, görsən, on-

çümüzlə İkinci Qarabağ Savaşı haqqında danışdıq.

Qeyd edək ki, Muradov Təhmuraz Gündüz oğlu 1988-ci il yanvarın 24-də Tərtər şəhərində anadan olub. 2006-2007-ci illərdə müddətli hərbi xidmət keçib, 2014-cü ildə Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində kurs keçir, gizir kimi ordu sıralarına daxil olur. Bir müddət snayperçi kimi xidmət etdikdən sonra döyüş maşınının komandiri, heyət rəisi vəzifəsinə keçir.

“7 İLDIR Kİ, ORDU SİRALARINDA XİDMƏT EDİRƏM”

T.Muradov deyir ki, hərbi sahədə çalışmaq arzusu olduğu üçün bu gün ordu sıralarındadır: “Düzdür, bacım var, amma evdə tək oğlan mən idim. Bizdə də belədir ki, tək oğlan olanda, hərbiyə yönəlməyini istəməzlər, narahat olurlar. Mən də orduda çalışmaq istədiyimi bildirəndə, ailəm, yaxınlarım etiraz etdilər. Hərbiyə çətinliklər çoxdur, bunları nəzərə alaraq ələ yanaşırdılar. Amma hərbi seçəndə, çətinlikləri gözləmişdim. Şaxtada-qarda çöllərdə qalmağı, dağda-dərədə yatmağı, səngərlərdə xidməti və ən əsası, müharibəni də bilirdim. Şəhid, qazi olmağa da hazır idim. Yəni hər tərəfini düşünüb orduda xidməti seçmişdim. Amma mənim arzum idi, ona görə, qərarlı oldum. Deyirdim ki, hərbi kimi ordu sıralarında xidmət etməliyəm, bunu çox istəyirəm. Axırda razılışmaqdan başqa çarələrim qalmadı. Beləliklə, 7 ildir ki, ordu sıralarında xidmət edirəm”.

T.Muradov hərbi xidmət etməyə başlayandan 2 il sonra Aprel döyüşləri başlayır. Deyir ki, həmin vaxt döyüşün qısa müddətdə bitməsini heç istəməmişlər: “Gec-tez bu

“BİZ DÜŞƏN KİMİ MAŞINLARIN İKİSİ DƏ PARTLADI”

Təhmuraz İkinci Qarabağ Savaşı ilk günündən cəbhədə olur, döyüşlərdə iştirak edir. Sentyabrın 29-u yaralanır və döyüşü dayandırmalı olur: “Bizim bölük ilk gün Goranboyun Güllüstan kəndi istiqamətindən döyüşlərə girdi, düşməne sarsıdıcı zərbələr endirdi. Meşə şəraiti olduğu üçün bizim texnikaların girişi məhdudlaşdı, ona görə sonra Talişkənd istiqamətindən döyüşə davam etdik. Sentyabrın 29-u günü səhər tezdən düşmənlə çox yaxın məsafədə idik. Düşməni bizi atəşə tuturdu. Mən döyüş maşınının ko-

“TELEFONU AÇANDA, ANAM SAĞ OLDUĞUMA İNANMIRDI”

Təhmurazın sözlərinə görə, erməni döyüşçüləri çox qısa zamanda geri çəkildilər: “Hücum etdiyimiz vaxt düşməni öz mövqeyindən çıxıb bizi atəşə tutdu. Ordumuzda əhvalruhiyyə o qədər yüksək idi ki, ölümün gözünə o qədər dik baxırdılar ki. Düşməni gördü ki, qarşısındakı döyüşçülər dayanmır, qorxmur və onlar da silahlarını, geyimlərini, texnikalarını qoyub qaçdılar. Texnikalarını sürüb qaçmağa cəhd etmədilər. Qaçmaq üçün hər saniyəni qənimət bilirdilər. O qədər qorxu, həyəcanları var idi”.

Təhmuraz üçün ən ağır məqamlardan biri də sentyabrın 28-inde anasına onun şəhid olduğu haqda məlumat verilməsidir: “Şəkəbə olmadıq üçün evdəkilərlə danışa bilmədim. Atamın xalası nəvəsi var idi. Onunla bir yerdə şəhid xəbəri-

yüsmürəm. Həm şəhid xəbərini çox pis olmuşdu, həm də narahat olmağını istəmədim”.

Bir çox döyüşçülər doğmalarına “mən öndə döyüşürəm, arxa tərəfdəyəm” deyirlər. Təhmuraz bu haqda da danışdı: “Mən deyirdim ki, maşınla arxadan, meşədən atacağam, önə getməyirəm. Evdəkilərin rahat olmalarını istəyirdim. Valideyn biləndə ki oğlu öndədir, hər an yaralana, şəhid ola bilər, çox narahat olur. Bu narahatlıq döyüşçüyə də təsir edir. Valideyn rahat olanda, döyüşçü də rahatlıqla döyüşür”.

“ÖZ CANINI RİSKƏ ATMAQ BAHASINA OLSA BELƏ...”

Təhmuraz deyir ki, döyüşdən gələndən sonra hamı ondan niyə müharibədə video çəkdiyini çox soruşur: “Mən döyüşün ilk günlərində iştirak etdim. Nəinki mənim, yanımdakı heç bir döyüşçünün telefonu baxmağa imkanı yox idi. 10-15 metrlik yaxın məsafədə düşmənlə döyüş gedirdi. Orda telefonla danışmaq belə mümkün deyildi. Mənə sual verirlər ki, bu qədər insan döyüşdə vidolar çəkiblər, sən niyə çəkməyibsən və s. Amma elə şans yaranmadı, telefonla nəşə etmək üçün vaxt lazım idi. Şəhid olur, çıxarmalıyıq, yaralı var, yardım etməliyik, mü-

lar döyüşlərdə uğurla iştirak edə bilməzlərmi? Amma ayrı-ayrı analiz etsək, hər biri ayrıca qəhrəmandır. Bunları hər kəsə danışırıq. Məsələn, bizim komandirimiz Elşən Eminli var. Döyüşün ilk günü bizim maşının birini düşməni vurdum. Mən komandirə təklif etdim ki, gəlsin mənim maşınma otursun, irəliyə maşınla getsin. Dedi ki, əsgərlərlə piyada gedəcəyəm, piyada da döyüşəcəyəm. Həmin vaxt bizim bir qrup mühasirədə qalmışdı. Bir gün mühasirədə qaldılar. Onlara yardım üçün gedirdilər. Yardım üçün gedən başqa döyüşçülər var idi, amma komandir özü də ora getməyi üstün tutdu. Kiminsə mühasirədə qaldığı öyrənilirdisə, öz canını riskə atmaq bahasına olsa belə, mütəlx hamı nəşə etməyə çalışırdı”.

“HƏRBÇİ OLMAQ MƏNİM ÜÇÜN ŞƏRƏFDİR”

Təhmuraz yarasının sağlmasını və ordu sıralarına qayıdacağı günü səbirsizliklə gözlədiyini də bildirdi: “Ayaq sümüyüm qırılmışdı. Ona görə, bərpası vaxt aparır. İndi ayağım “İlizarov aparatı”ndadır. Əsa ilə gəzirəm. Həkim deyir ki, ayaq hələ bir müddət də aparatda qalmalıdır. Görək necə olur?! Ümid edirəm ki, 1-2 aya tam bərpa olunur və mən ordu sıralarına dönərəm. Hərbçi olmaq mənim üçün şərəfdir. Mən əvvəl snayperçi olmuşam. Azərbaycan ordusunda xidmət edən snayperçilərin yanında iki dəfə birinci yərə çıxmışam. Daha sonra Belorusda dünyanın 32 ordusu arasında keçirilən yarışda ikinci yərə çıxmışdım. Yəni bu peşəni sevrək məşğul olmuşam. Sonra orduda snayper bölüyü ləğv edildi, ona görə mən döyüş maşın komandiri oldum. Ancaq hər biri vətəna xidmətdir və mən bunu şərəf duyaraq edirəm”.

Qeyd edək ki, T.Muradov “İgidliyə görə”, “Suqovuşanın azad olunmasına görə” medalları və “Rəşadət” ordeni ilə təltif edilib.

